

Review Article:

The Effect of Media on Nursing Image in Societies: A Systematic Review

Sara Amaniyan¹ , *Monir Nobahar^{2,4} , Nayyereh Raiesdana^{2,4} 

1. Student Research Committee, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran.
2. Nursing Care Research Center, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran.
3. Social Determinants of Health Research Center, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran.
4. School of Nursing and Midwifery, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran.



Citation Amaniyan S, Nobahar M, Raiesdana N. [The Effect of Media on Nursing Image in Societies: A Systematic Review (Persian)]. Qom University of Medical Sciences Journal. 2021; 15(7):454-463. <https://doi.org/10.32598/qums.15.7.2219.2>

 <https://doi.org/10.32598/qums.15.7.2219.2>



Received: 06 May 2021

Accepted: 25 Sep 2021

Available Online: 01 Oct 2021

Keywords:

Nursing profession,
Nursing image,
Media, Systematic
review

ABSTRACT

Background and Objectives: The image of nursing has a considerable impact on identity and professional self-esteem in nurses. In this regard, the media can be an effective important factor in drawing a positive or negative image of the nursing profession. Thus, the aim of this study was to explore the effect of media on nursing image in societies.

Methods: In this systematic review, national and international electronic databases including SID, Magiran, IranMedex, Web of Science, Scopus, and PubMed were systematically searched in October 2020 to retrieve articles published up to 2020, using the keywords nursing profession, nursing image, nursing public image and Social/Mass media. According to the aim of study and inclusion criteria, 15 articles among all obtained articles were assessed to appraise their quality. Finally, the content of final selected articles was reported as extraction tables.

Results: The search yielded 958 articles, but consideration of inclusion criteria led to final selection of 7 articles. The most important effects of media on the image of nursing included the effect of media on the academic and clinical image of the profession, nursing professional roles, as well as gender and media bias towards the nursing profession.

Conclusion: More attention to media productions should be considered in order to improve the image of nursing. Additionally, with greater presence, nurses can find in media programs to introduce the reality of their profession the greater help this will be for the voices of nurses to be heard.

*** Corresponding Author:**

Monir Nobahar, PhD.

Address: Nursing Care Research Center, Semnan University of Medical Sciences, Semnan, Iran.

Tel: +98 (23) 33654190

E-Mail: nobahar43@Semums.ac.ir

مقاله مروری:

تأثیر رسانه بر تصویر پرستاری در جامعه جهانی: یک مطالعه مروری سیستماتیک

سارا امانیان^۱، *منیر نوبهار^{۲-۴}، نیره رئیس‌دانا^{۲-۴}

۱. کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران.
۲. مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران.
۳. مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران.
۴. دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، سمنان، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: تصویر پرستاری ارتباطی تنگاتنگ با هویت و نقش پرستاران دارد و در این بین رسانه‌ها سهم بسزایی در ترسیم تصویر مثبت یا منفی از حرفه پرستاری خواهند داشت. این مطالعه مروری سیستماتیک، با هدف بررسی تأثیر رسانه بر تصویر پرستاری در جامعه جهانی انجام شده است.

روش بررسی: در این مطالعه، در شهریور سال ۱۳۹۹، جهت یافتن مطالعات مرتبط با هدف ذکر شده، بدون محدودیت زمانی تا سال ۲۰۲۰ در پایگاه‌های اطلاعاتی ملی SID، Magiran، IranMedex و بین‌المللی PubMed، Web of Science، Scopus و با کلمات کلیدی حرفه پرستاری (Nursing Profession)، تصویر پرستاری (Nursing Image)، تصویر عمومی پرستاری (Nursing Public Image) و رسانه گروهی / اجتماعی (Social / Mass Media) جست‌وجوی اینترنتی انجام شد. پانزده مقاله منطبق با معیارهای ورود از بین تمام مقالات استخراج‌شده جهت ارزیابی کیفیت مقالات بررسی شده و در گام آخر، داده‌های مقالات منتخب نهایی در جدول‌های استخراجی وارد شدند.

یافته‌ها: از مجموع ۹۵۸ مقاله حاصل از جست‌وجو، تعداد هفت مقاله منطبق با معیارهای ورود وارد مطالعه شدند. مهم‌ترین تأثیرات رسانه بر تصویر حرفه پرستاری شامل تأثیر رسانه بر تصویر آکادمیک و تصویر بالینی حرفه، نقش‌های حرفه پرستاری، سوگیری خبری و سوگیری جنسیتی رسانه نسبت به حرفه پرستاری بود.

نتیجه‌گیری: جهت بهبود تصویر عمومی حرفه پرستاری، نظارت و مراقبت بر تولیدات اصحاب رسانه از یک‌سو و از سوی دیگر، حضور هرچه پررنگ‌تر پرستاران در رسانه به منظور معرفی واقعیت حرفه خویش، در شنیدن صدای پرستاران راهکار کمک‌کننده‌ای خواهد بود.

تاریخ دریافت: ۱۶ اردیبهشت ۱۴۰۰

تاریخ پذیرش: ۰۳ مهر ۱۴۰۰

تاریخ انتشار: ۰۹ مهر ۱۴۰۰

کلیدواژه‌ها:

تصویر پرستاری، حرفه پرستاری، رسانه، مرور سیستماتیک

مقدمه

رسانه در فرهنگ لغت وبستر^۱ وسایل و اشکال ارتباطی، از جمله رادیو و تلویزیون، روزنامه‌ها، مجلات و هر آنچه که از طریق آن اطلاعات، تصویرها، ایده‌ها و پیام‌ها به مردم مخابره می‌شود، تعریف می‌شود [۱]. رسانه‌های اجتماعی بر خط نظیر لینکدین^۲،

توییتر^۳، واتس‌آپ^۴، یوتیوب^۵ و فیس‌بوک^۶ نقش مهمی در تبادل اطلاعات داشته [۲] و به طور گسترده توسط حرفه‌های مختلف و در طیف وسیعی از دانشجویان کارشناسی و متخصصان بهداشت تا مراقبین سلامت و مددجویان مبتلا به بیماری‌های مختلف استفاده می‌شوند [۳].

در این بین، پرستاران نیز از رسانه‌های مذکور در ارائه مراقبت‌های بهداشتی، دست‌یابی به تازه‌های تحقیقاتی، تماس با

3. Tweeter
4. Whats App
5. YouTube
6. Facebook

1. Webster
2. LinkedIn

* نویسنده مسئول:

دکتر منیر نوبهار

نشانی: سمنان، دانشگاه علوم پزشکی سمنان، مرکز تحقیقات مراقبت‌های پرستاری.

تلفن: +۹۸ ۳۳۶۵۴۱۹۰ (۲۳)

رایانامه: nobahar43@Semums.ac.ir

جدول ۱. نتایج جستجوی جامع در پایگاه‌های داده‌ها

سال	پایگاه اطلاعاتی	تعداد کل	ارزیابی کیفی مقالات	مقالات منتخب نهایی
بدون محدودیت زمانی تا سال ۲۰۲۰	Web of Science	۵۳۹	۵	۲
	Scopus	۱۷۲	۳	۱
	PubMed	۲۲۴	۴	۳
	SID	۸	۱	-
	Magiran	۵	۲	۱
	IranMedex	-	-	-
جمع کل	-	۹۵۸	۱۵	۷

[۵]. در نقطه مقابل، رسانه می‌تواند تصویری مثبت و صحیح از پرستاری به تصویر بکشد. رسانه‌های اجتماعی به عنوان ابزاری سریع در برقراری ارتباط با اذهان عمومی قادر به غلبه بر کلیشه‌های شکل گرفته در جامعه و ارائه فهم درست‌تری از عملکرد پرستاران هستند [۱۰].

علی‌رغم تأثیر رسانه بر تصویر پرستاری در جامعه، پذیرش بیشتر حرفه پرستاری و روند اجتماعی شدن آن، مروری گذرا بر متون و منابع موجود پرستاری نشان می‌دهد که در این زمینه مطالعات بسیار محدودی صورت گرفته است. از این رو، پژوهش حاضر با هدف مرور سیستماتیک تأثیر رسانه بر تصویر پرستاری در جامعه جهانی انجام شد تا تصویری واضح و مبتنی بر شواهد از جوانب مثبت یا منفی که رسانه تا به امروز بر این حرفه داشته است، آشکار شود.

روش بررسی

به منظور انجام مطالعه مرور سیستماتیک حاضر، در شهریور سال ۱۳۹۹، کتب، مقالات کمی و کیفی مرتبط منتشرشده به زبان انگلیسی و فارسی از طریق جستجوی هدفمند کتابخانه‌ای و منابع الکترونیکی با استفاده از کلیدواژه‌های حرفه پرستاری^۸، تصویر پرستاری^۹، تصویر عمومی پرستاری^{۱۰} و رسانه^{۱۱} به صورت کلیدواژه‌های مستقل و نیز ترکیب آن‌ها با استفاده از عملگرهای بولی (AND, OR, NOT) در پایگاه‌های اطلاعاتی ملی اس‌آی‌دی^{۱۲}، مگیران^{۱۳} و ایران مدکس^{۱۴} و بین‌المللی وب ساینس^{۱۵}، اسکوپوس^{۱۶} و پابمد^{۱۷} و بدون محدودیت زمانی تا

بیماران و خانواده‌های آن‌ها، انتشار دستاوردهای سازمانی و بیان هویت حرفه‌ای خویش یاری می‌جویند [۴].

پرستاران به دلیل ماهیت دشوار حرفه پرستاری از بدو ورود به این حرفه تا هنگام بازنشستگی با چالش‌های متعددی مواجه هستند. ترک تحصیل، ترک خدمت و نارضایتی شغلی پرستاران، از جمله چالش‌های مهم حرفه پرستاری است. هرچند مطالعات مختلف حاکی از آن است که علی‌رغم حقوق و مزایای پایین، فرسودگی شغلی و موارد ذکرشده، عامل اصلی ۷۰ درصد نارضایتی‌های پرستاران از حرفه خویش، عدم توجه به منزلت، جایگاه و وجهه اجتماعی آنان است [۵].

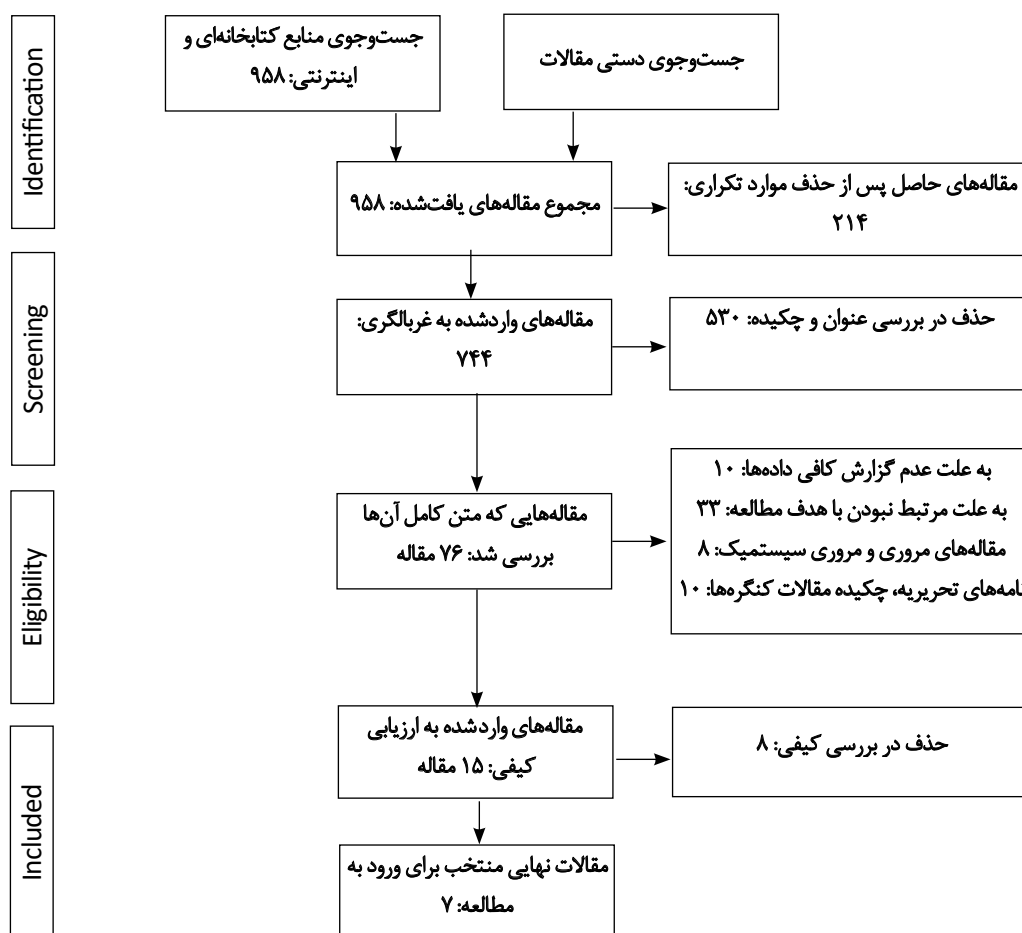
بر اساس برخی شواهد موجود، تصویر پرستاری ارائه‌شده در رسانه با واقعیت آنچه پرستاران به لحاظ حرفه‌ای انجام می‌دهند، نامنتطبق است. سانچز گراس در مطالعه‌ای با هدف تعیین تصویر پرستاری در مطبوعات بیان می‌کند آنچه که از حرفه پرستاری در مطبوعات به تصویر کشیده شده، بیشتر یک نقش ثانویه و وابسته به حرفه‌های دیگر، فاقد اختیار عمل و عدم توانایی در فرایند تصمیم‌گیری است [۶].

تصویر پرستار^۷، تأثیر مهمی بر هویت و خودباوری حرفه پرستاری دارد [۷]، به گونه‌ای که این مفهوم، از جمله چالش‌های جدی حرفه پرستاری است [۸]. تصویر در واقع فرض و ادراکی است که غالب جامعه در مورد یک شخص، یک شغل یا سازمان دارند و بر این اساس، دیدگاه جامعه و حساسیت افکار عمومی نسبت به حرفه پرستاری چهره‌ای خاص از آن را به نمایش می‌گذارد [۵].

تصویر عمومی منفی از پرستاران در جامعه می‌تواند به تخریب خودپنداره پرستاران و تخریب اعتقادات و ارزش‌های حرفه‌ای آنان منجر شود [۹]. تصویر عمومی ایجادشده می‌تواند بر تخصیص منابع در خدمات پرستاری، میزان جذب نیروی انسانی کارآمد و حفظ و بقای آنان در سیستم بهداشتی کشور تأثیرگذار باشد

7. Nurse image

8. Nursing profession
9. Nursing image
10. Nursing public image
11. Social/Mass Media
12. SID
13. Magiran
14. IranMedex
15. Web of Science
16. Scopus
17. PubMed



صحیح و مناسب انجام مطالعه، چارچوب تئوری مشخص، بیان واضح نتیجه و وجود منابع مرتبط توسط دو محقق به طور مستقل انجام شد. در صورت بروز اختلاف نظر، محقق سوم به عنوان داور، مقاله را بررسی می‌کرد و نظر وی به عنوان تصمیم نهایی اعمال می‌شد. برای جمع‌آوری داده‌های مقالات منتخب نهایی از فرم استخراج داده‌ها شامل نام محققین، سال، محل انجام مطالعه، نوع مطالعه و یافته‌های مطالعه استفاده شد. مقاله حاضر، نتیجه طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه علوم پزشکی سمنان است که با شناسه اخلاق IR.SEMUMS.REC.1399.055 به ثبت رسیده است.

یافته‌ها

از مجموع ۹۵۸ مقاله اولیه به‌دست‌آمده در فرایند جست‌وجو، تعداد چهارده مقاله انتشار یافته مربوط به محققین ایرانی و ۹۴۴ مقاله مربوط به محققین خارجی بود. در مرحله بعدی بررسی، تعداد ۲۱۴ مقاله به دلیل تکراری بودن و ۵۳۰ مقاله به دلیل عدم وجود کلیدواژه‌های مرتبط در عنوان یا چکیده از مطالعه حذف شد. گزارش ناکافی داده‌ها، غیرمرتبط بودن مقاله با هدف مطالعه، عدم انطباق با معیارهای ورود و کیفیت پایین مقالات پس از ارزیابی، علت حذف

سال ۲۰۲۰ توسط دو نفر از پژوهشگران این مطالعه جست‌وجو شد. نتایج جست‌وجو در هریک از پایگاه‌های اطلاعاتی در **جدول شماره ۱** قابل مشاهده است.

در گام بعدی، عنوان و چکیده تمام مقالات حاصل از فرایند جست‌وجوی مطالعه و مقالات غیرمرتبط از لیست خارج شد. سپس متن کامل مقالات مرتبط احتمالی، مطالعه شد و نهایتاً مقاله‌های به‌دست‌آمده از ارزیابی کیفی و منطبق با معیارهای ورود ذکر شده وارد مطالعه شدند. نامه‌های تحریریه، مطالعات مروری و مروری سیستماتیک، پژوهش‌هایی با نحوه اجرای نامشخص، مقالاتی که متن کامل آن‌ها در دسترس نبودند و چکیده مقالات کنگره‌ها از مطالعه حذف شد. **تصویر شماره ۱**، روند کامل بررسی و انتخاب مقاله‌های مورد پژوهش را بر اساس فرایند پریزما [۱۱] نمایش می‌دهد.

ارزیابی کیفیت مقالات، بر اساس معیارهای ارائه‌شده توسط هاوکر^{۱۸} و همکاران [۱۲] شامل بیان واضح هدف مطالعه، روش

جدول ۲. خلاصه یافته‌های مقالات مورد بررسی بر اساس هدف مطالعه

نویسندگان	سال	کشور	نوع مطالعه	هدف مطالعه	یافته‌ها
مطبوعی و همکاران [۱۳]	۲۰۲۰	ایران	کیفی (تحلیل محتوا)	تبیین تصویر پرستاری ارگانه در سینی‌های ایران، تأثیر فیلم در درک جامعه از پرستاری	تأثیرات مثبت: تمرکز بر نمایش عملکردهای تخصصی پرستاران و مطابق با استانداردهای به‌روز حوزه پرستاری، تمرکز بیشتر بر نمایش حضور پرستاران بر بالین بیماران تأثیرات منفی: سوگیری جنسیتی (تمرکز بیشتر بر نمایش پرستاران به عنوان زنان جوان با آرایش متوسط تا زیاد)، ارتباط خارج از حیطه کاری و حرفه‌ای با سایر اعضای تیم درمان
پاروفسکی و همکاران [۱۴]	۲۰۱۹	لهستان	توصیفی تحلیلی	بررسی تأثیر احتمالی استفاده از رسانه اجتماعی (فیس‌بوک) بر شکل‌دهی تصویر پرستاران در اینترنت	تأثیرات مثبت: نمایش حرفه پرستاری به عنوان رشته علمی، حرفه بالینی فعال در مراقبت سلامت، نمایش تغییرات محیط حرفه‌ای پرستاران، توجه به جایگاه آنان و قدرتی از همکاری پرستاران در فرایند درمان تأثیرات منفی: خنجر بالای اشتباه در شیوه اطلاع‌رسانی از حرفه به عموم جامعه و از دست رفتن تصویر صحیح حرفه پرستاری، به عنوان مثال، تأثیر منفی بیان ناهنجاری کردندگان و بساینها درباره حرفه پرستاری با پیام‌های گنگاردهنده در آن‌ها توسط طرفداران وبسایت از حرفه
کو و لین [۱۵]	۲۰۱۶	تایوان	توصیفی	بررسی تصویر پرستاری ارگانه در اینترنت توسط وبسایت‌های تصویری پرطرفدار و تأثیر آن بر درک عموم از حرفه پرستاری	تأثیرات مثبت: معرفی پرستاران با چهره گشاده مهربان و لبخند بر لب در ۵۸ درصد تصاویرها تأثیرات منفی: سوگیری جنسیتی در معرفی پرستاران به جامعه (۹۱ درصد تصاویرهای پرستاران زن)، ارائه تصویر اشتباه از وظایف و نقش حرفه‌ای پرستاران (۸۹ درصد تصاویرهای پرستاران با گوشی پزشکی و کتبه بر نقش در سانی)، ارائه تصویر غیرحرفه‌ای از پرستاران با عدم ترسیم فعالیت‌های حرفه‌ای آنان (۱۸۹ درصد تصاویرهای پرستاران در حال آموزش)، لمس بیماران و صرفاً ۷ درصد در حال کار با وسایل و تجهیزات بالینی)، عدم ترسیم فعالیت‌های حوزه آموزش و پژوهش پرستاران مانند نقش تحقیقاتی آنان در حیطه‌های مختلف علمی یا تدریس در جوامع آکادمیک، عدم ترسیم تصویرهای با مضمون وجود رابطه همکاری بین پرستاران و پزشکان یا حتی رابطه پزشک و بیمار با حضور یک پرستار
اوستویزون [۱۶]	۲۰۱۲	آفریقای جنوبی	کیفی (تحلیل محتوا)	بررسی تصویر پرستاری در رسانه (تلویزیون) و چالش‌های پرستاران در ارتقای تصویر مثبت عمومی	تأثیرات مثبت: نمایش پرستاران به عنوان افراد حرفه‌ای و دارای دانش تخصصی، دلشوز، ارگانه‌دهنده مراقبت تأثیرات منفی: نمایش پرستاران با عملکردی ضعیف در کلینیک‌ها و بیمارستان‌ها و گاهی عملکرد نااдекват و نبر توجه به مراقبت بیمار (تبلی)، معرفی حرفه پرستاری به عنوان رشته‌ای با فشار کاری زیاد، کمبود نیرو و کمبود منابع با همکاران پزشکی)
اسپیر [۱۷]	۲۰۱۰	آمریکا	توصیفی	بررسی تصویر پرستاری در رسانه (تلویزیون) و چالش‌های پرستاران در ارتقای تصویر مثبت عمومی	تأثیرات مثبت: ترسیم پرستاران به عنوان فرشتگان مهربان، مستقل، باهوش و مراقبت‌کننده از بیماران تأثیرات منفی: سوگیری جنسیتی در رابطه با ارتباط پرستاران و پزشکان (آقای روابط صمیمانه جنسیتی بین پرستاران و پزشکان به جای معرفی پرستاران به عنوان اعضای حیاتی تیم مراقبت و درمان و عدم نمایش همکاری حرفه‌ای بین پرستاران با همکاران پزشکی)
دونلان و همکاران [۱۸]	۲۰۰۸	آمریکا	توصیفی	بررسی تأثیر رسانه و کمبود پرستاری بر درک عمومی از حرفه پرستاری	تأثیرات مثبت: نمایش فعالیت پرستاران در حوادث غیرمترقبه و بحران‌ها نظیر توفان کترینا و همچنین نقش مهم آنان در تأمین ایمنی بیماران (افزایش حس احترام جامعه نسبت به پرستاران با پیش بردنامه‌های مشابه)، افزایش آگاهی جامعه از ارائه اخبار مرتبط با مشکلات کمبود پرستاری و نیز بردنامه‌های بحث و تحلیل حرفه پرستاری، انتشار اخبار مرتبط با اهدافی پائین به پرستاران تأثیرات منفی: نمایش حرفه پرستاری در بردنامه‌های تلویزیونی با گرایش بیشتر زنان نسبت به مردان برای انتخاب آن (سوگیری جنسیتی)
کلینش و همکاران [۱۹]	۲۰۰۷	آمریکا	توصیفی تحلیلی	بررسی تصویر پرستاری در اینترنت و تأثیر آن بر عموم جامعه	تأثیرات مثبت: ترسیم چهره پرستاران به صورت افرادی تحصیل کرده و هوشمند (۷۰ درصد)، قابل احترام، متعهد، توانمند و مورد اعتماد (۶۰ درصد)، دارای دانش و مهارت‌های بالینی تخصصی (۷۰ درصد) تأثیرات منفی: عدم نمایش پرستاران در حوزه سیاست‌گذاری پرستاری و بهداشت و فعالیت‌های سیاسی

۶۹ مقاله بعدی از فرایند پژوهش بود. بدین ترتیب، هفت مقاله منتخب نهایی [۱۹-۱۳] به مطالعه مرور سیستماتیک حاضر وارد شدند (تصویر شماره ۱).

روش انجام هفت مقاله به دست آمده در این مرور سیستماتیک به صورت توصیفی، توصیفی تحلیلی یا کیفی بود که در این میان، سه مقاله مربوط به ایالات متحده آمریکا [۱۷-۱۹]، یک مقاله مربوط به کشور لهستان [۱۴]، یک مقاله مربوط به کشور آفریقای جنوبی [۱۶]، یک مقاله مربوط به کشور تایوان [۱۵] و نهایتاً یک مقاله مربوط به ایران [۱۳] است. یافته‌های حاصل از مقالات، به صورت کامل در جدول شماره ۲ نمایش داده شده‌اند.

بحث

مطالعه حاضر با هدف تعیین تأثیر رسانه بر تصویر پرستاری جامعه جهانی انجام شد. طبق مرور سیستماتیک صورت گرفته بر منابع موجود، رسانه می‌تواند تأثیری دوگانه، مثبت یا منفی بر اذهان عمومی از حرفه پرستاری به جای بگذارد:

رسانه و تصویر آکادمیک حرفه پرستاری

طبق مطالعات مطبوعی و همکاران [۱۳]، پاتوسکی^{۱۹} و همکاران [۱۴]، کالیش^{۲۰} و همکاران [۱۹]، حرفه پرستاری در رسانه به صورت رشته‌ای علمی ترسیم شده است و پرستاران نیز افرادی تحصیل کرده و هوشمند، قابل احترام، متعهد، توانمند و مورد اعتماد و دارای دانش و مهارت‌های بالینی تخصصی‌اند. این در حالی است که سوزا گزارش می‌کند تصویر پرستاران در رسانه اغلب نادرست و برخلاف واقعیت به نمایش گذاشته می‌شود [۲۰]. در بیشتر مطالعات، پرستاران افرادی فاقد خلاقیت، استقلال، پاسخ‌گویی و فرصت‌های محدود ارتقای حرفه‌ای تصویر شده‌اند [۲۱-۲۲].

یافته‌های به دست آمده با یافته‌های کو و لین [۱۵] مبنی بر عدم ترسیم فعالیت‌های حرفه‌ای پرستاران (صرفاً ۷ درصد در حال کار با وسایل و تجهیزات بالینی) یا ارائه تصویر اشتباه برخی از وبسایت‌ها درباره وظایف و نقش‌های حرفه‌ای آنان (ترسیم پرستاران با گوشی پزشکی و تکیه بر نقش درمانی به جای مراقبتی) و نیز با یافته‌های استوزن^{۲۱} [۱۶] مبنی بر نمایش پرستاران با عملکردی ضعیف در کلینیک‌ها و بیمارستان‌ها همسو است.

حشمتی و همکاران [۵] نیز بیان می‌کنند که دیدگاهی کلیشه‌ای در اذهان عمومی درباره حرفه پرستاری شکل گرفته

است و در آن پرستار، فردی ناتوان، وابسته و کم‌معلومات‌تر از پزشک در نظر گرفته می‌شود و چنان مطرح می‌شود که حرفه پرستاری اگرچه حرفه‌ای طاقت‌فرسا و چالش‌برانگیز است، اما نیاز به مهارت‌های ذهنی و عقلانی چندانی ندارد.

رسانه و تصویر بالینی حرفه پرستاری

اگرچه تصویر بالینی ارائه شده از پرستاران در برخی صفحات اینترنتی افرادی مستقل با چهره گشاده، مهربان و لبخند بر لب [۱۷، ۱۵، ۸] است، اما در بیشتر موارد پرستاران به عنوان زیردست و خدمتکار پزشکان، بدون رابطه همکاری حرفه‌ای با آنان به نمایش گذاشته شده‌اند [۲۳، ۲۴، ۱۷، ۱۵]. روبرت و واسکوئز [۲۵] نتیجه تصویر فوق را محو شدن نقش مراقبت اولیه پرستاران در سایه حضور پزشکان می‌دانند.

در نقطه مقابل آنچه گفته شد، یافته‌های مطالعات مرور سیستماتیک حاضر، حاکی از نمایش حرفه بالینی پرستاران در رسانه به صورت افرادی فعال در امر مراقبت سلامت [۱۴، ۱۳]، ترسیم نقش مهم آنان در تأمین ایمنی بیماران و حضور مؤثر پرستاران در حوادث غیرمترقبه و بحران‌ها و در نتیجه افزایش حس احترام عمومی نسبت به پرستاران در جامعه بود [۱۸].

رسانه و تصویر نقش‌های گوناگون حرفه پرستاری

پرستاران اغلب نقش‌های حرفه‌ای خود را به طور هم‌زمان با هم انجام می‌دهند. این نقش‌ها شامل مراقب، معلم، مدافع، مددجو، مشاور، رهبر، مدیر و نقش‌های حرفه‌ای دیگر می‌شود [۲۶]. جامعه نیازمند آن است تا بداند پرستاران چه نقش‌هایی دارند، چه اقداماتی انجام می‌دهند و توانایی انجام چه کارهایی را دارند [۲۷].

آگاهی جامعه از امر مذکور، به شکل‌گیری تصویر مثبت پرستاری در اذهان عمومی منجر می‌شود [۲۲]. هرچند بر اساس یافته‌های حاصل از مطالعات کو و لین [۱۵] و کالیش و همکاران [۱۹] فقدان نمایش بسیاری از نقش‌های پرستاران مانند نقش تحقیقاتی آنان در حیطه‌های مختلف علمی، تدریس در جوامع آکادمیک و فعالیت‌ها در حوزه سیاست‌گذاری بهداشت در رسانه‌های مختلف مشهود است.

نتایج به دست آمده از مطالعات نام برده شده با بسیاری از منابع موجود دیگر در این زمینه همسو است [۲۷، ۲۱، ۸]. کمر و سیلوا [۲۸] معتقدند فعالیت رسانه‌های اجتماعی، اینترنت، تلویزیون، اخبار و مطبوعات می‌توانند یک راهبرد مؤثر در نمایان کردن نقش‌های پرستاران و توانمندسازی بیشتر حرفه پرستاری باشند.

رسانه و سوگیری جنسیتی از حرفه پرستاری

یکی از مهم‌ترین موانع انتخاب حرفه پرستاری به عنوان یک

19. Pawłowski
20. Kalisch
21. Oosthuizen

نتیجه‌گیری

رسانه‌ها به عنوان جزئی اجتناب‌ناپذیر از زندگی روزمره جوامع انسانی، نقش مؤثری در شکل‌گیری اذهان عمومی ایفا می‌کنند. نتایج به‌دست‌آمده از مطالعه حاضر نشان داد، تأثیر القای تصویر مثبت یا منفی از حرفه پرستاری در جامعه جهانی در پیشبرد اهداف حرفه و روند اجتماعی شدن آن غیرقابل انکار است. از این رو، جهت بهبود تصویر عمومی حرفه پرستاری، نظارت و مراقبت بر تولیدات اصحاب رسانه از یک‌سو و از سوی دیگر، حضور هرچه پررنگ‌تر پرستاران در رسانه به منظور معرفی واقعیت حرفه خویش، در شنیدن صحیح صدای پرستاران، راهکاری کمک‌کننده خواهد بود.

ملاحظات اخلاقی

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این مطالعه در قالب طرح کمیته تحقیقات دانشجویی با تأییدیه اخلاق در دانشگاه علوم پزشکی سمنان انجام شده است (کد اخلاق: IR.SEMUMS.REC.1399.055).

حامی مالی

معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی سمنان حامی مالی این پژوهش بوده است.

مشارکت نویسندگان

تمام نویسندگان در طراحی، اجرا و نگارش همه بخش‌های پژوهش حاضر مشارکت داشته‌اند.

تعارض منافع

بنابر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

تشکر و قدردانی

نویسندگان این پژوهش از معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه علوم پزشکی سمنان تشکر و قدردانی می‌کنند.

شغل توسط مردان، تصویر شکل‌گرفته سنتی از پرستار در اذهان عمومی به عنوان یک زن است [۲۹]. بر اساس بیشتر مطالعات صورت‌گرفته [۳۱، ۳۰، ۱۸، ۱۵، ۱۲]، تصویر غالب پرستاران در رسانه‌ها و وبسایت‌ها، بانوان جوان و خوش‌چهره با تمرکز بیشتر بر نقش جنسیتی تا نقش حرفه‌ای آنان است.

دالبورگ-لایسجاک و پیلهامر-اندرسون [۳۲] در گزارش خود از تصویر غالب پرستاران سوئد بیان می‌کنند که تصویر حرفه پرستاری در گذشته و گاهی هنوز هم، حرفه‌ای زنانه با تصویر جنسیتی منفی و نقش حمایتی برای دستورات پزشک است.

رسانه و سوگیری خبری از حرفه پرستاری

بر اساس یافته‌های پاتوسکی [۳۳] و همکاران [۱۴]، نحوه بیان رسانه‌ها درباره حرفه پرستاری تأثیر مهمی بر شکل‌گیری تصویر این حرفه در جامعه دارد. به عنوان مثال، بیان تهاجمی گردانندگان وبسایت‌ها درباره حرفه پرستاری یا حتی پیام‌های جهت‌دار بارگذاری‌شده در آن‌ها توسط طرفداران وبسایت‌ها، منجر به تأثیر منفی از پرستاری در افکار عمومی می‌شود. صحبت پرستاران درباره تفاوت آنچه که گفته شده و آنچه انجام می‌دهند، می‌تواند به توسعه حرفه پرستاری منجر شود. در این راستا، دونه‌لان و همکاران [۱۸] ارائه اخبار مرتبط با مشکلات پرستاری، برنامه‌های مرتبط با نقد و تحلیل حرفه پرستاری و نیز انتشار اخبار مرتبط با تقدیر از پرستاران را باعث افزایش آگاهی جامعه درباره حرفه و تأثیر مثبت این اقدام می‌داند.

نکته مشهود در مرور متون انجام‌شده، انتشار بسیار محدود مقالات مرتبط با هدف مطالعه حاضر در طول چند دهه اخیر و بالاخص فقدان آن در میان پژوهش‌های صورت‌گرفته داخلی، علی‌رغم اهمیت موضوع است. نکته حائز اهمیت دیگر، عدم وجود مطالعات مروری سیستماتیک در زمینه تأثیر رسانه بر تصویر حرفه پرستاری است که نقطه قوت مطالعه فعلی نیز محسوب می‌شود.

به علت محدود بودن مقالات تحلیل‌شده در مرور سیستماتیک حاضر، امکان دست‌یابی به یافته‌های بیشتر و مقایسه گسترده‌تر مقدور نبود. علاوه بر آن، منظور از رسانه در غالب مطالعات تحلیل‌شده اینترنت، فیس‌بوک و وبسایت‌های مشابه آن‌ها است و جای خالی تحقیق بر تصویر حرفه پرستاری در سایر رسانه‌ها نظیر سینما، تلویزیون، روزنامه‌ها و مجلات آشکار است. به همین منظور پیشنهاد می‌شود تا پژوهش‌های آتی در حوزه‌های ذکرشده صورت پذیرد و نه تنها خلأ مطالعات داخلی در این زمینه جبران شود، بلکه از چهره پرستاری در اذهان عمومی کشورمان ترسیم آشکاری به دست آید.

References

- [1] Merriam-Webster. Dictionary [Internet]. 2018 [Updated 2022]. Available from: <https://www.merriam-webster.com/>
- [2] Gorea RK, Gorea A, Gorea A. Role of social media in the practice of nursing science. *Glob J Nurs Forensic Stud*. 2016; 1:e102. <https://www.omicsonline.org/open-access/role-of-social-media-in-the-practice-of-nursing-science-gnfs-1000e102.php?aid=66914>
- [3] Nielsen. State of the media – the social media report 2012 [Internet]. 2012 [Updated 2012 April 12]. Available from: <https://www.nielsen.com/us/en/insights/report/2012/state-of-the-media-the-social-media-report-2012/>
- [4] Mesquita AC, Zamarioli CM, Fulquini FL, Carvalho ECd, Angerami ELS. Social networks in nursing work processes: An integrative literature review. *Rev Esc Enferm USP*. 2017; 51:e03219. [DOI:10.1590/s1980-220x2016021603219] [PMID]
- [5] Heshmati Nabavi F, Heshmati Nabavi F, Shakeri MT, Saleh Moghaddam AR, Hoseinpur Z. [Comparing shaping resources of the nursing public image and their importance from the perspective of nurses and general public (Persian)]. *Q J Nurs Manag*. 2014; 3(1):8-18. <https://ijnv.ir/article-1-232-en.html>
- [6] Sánchez-Gras S. [Nursing's image in the press. Do we need greater recognition for nursing care? (Spanish)]. *Cultura de los Cuidados*. 2017; 21(49):74-80. [DOI:10.14198/cuid.2017.49.08]
- [7] Rocque R. Need for changing nursing image in India. *Int J Nurs Educ Res*. 2019; 7(4):625-8. [DOI:10.5958/2454-2660.2019.00141.8]
- [8] Araghian Mojarad F, Nouri A, Sanagoo A, Jouybari L. [Improving the public image of the nursing profession: An enduring challenge for nurses (Persian)]. *Curr Res Med Sci*. 2016; 1(2):46-9. <http://crms.mubabol.ac.ir/article-1-31-fa.html>
- [9] Valizadeh L, Zirak M, Parizad N. [Barriers to professional socialization in nursing: An integrative review (Persian)]. *J Nurs Educ*. 2016; 5(2):57-65. <http://jne.ir/article-1-650-fa.html>
- [10] Gill J, Baker C. The power of mass media and feminism in the evolution of nursing's image: A critical review of the literature and implications for nursing practice. *J Med Humanit*. 2021; 42(3):371-86. [DOI:10.1007/s10912-019-09578-6] [PMID]
- [11] Liberati A, Altman DG, Tetzlaff J, Mulrow C, Gøtzsche PC, Ioannidis JP, et al. The PRISMA statement for reporting systematic reviews and meta-analyses of studies that evaluate health care interventions: Explanation and elaboration. *J Clin Epidemiol*. 2009; 62(10):e1-34. [DOI:10.1016/j.jclinepi.2009.06.006] [PMID]
- [12] Hawker S, Payne S, Kerr C, Hardey M, Powell J. Appraising the evidence: Reviewing disparate data systematically. *Qual Health Res*. 2002; 12(9):1284-99. [DOI:10.1177/1049732302238251] [PMID]
- [13] Matbouei M, Raiesdana N, Nobahar M, Arian M. [Assessment of the nurse image in Iranian cinema (Persian)]. *J Nurs Educ*. 2020; 9(5):11-9. <http://jne.ir/article-1-1186-en.html>
- [14] Pawłowski P, Makuch D, Mazurek P, Bartoszek A, Artych A, Dobrowolska B. Possible influence of social media on shaping the image of nurses on the Internet. *Pielęgniarstwo XXI wieku/Nurs 21st Century*. 2019; 18(2):75-83. [DOI:10.2478/pielxxiw-2019-0010]
- [15] Koo M, Lin SC. The image of nursing: A glimpse of the Internet. *Jpn J Nurs Sci*. 2016; 13(4):496-501. [DOI:10.1111/jjns.12125] [PMID]
- [16] Oosthuizen MJ. The portrayal of nursing in South African newspapers: A qualitative content analysis. *Afr J Nurs Midwifery*. 2012; 14(1):49-62. <https://journals.co.za/doi/abs/10.10520/EJC124893>
- [17] Spear HJ. TV nurses: Promoting a positive image of nursing? *J Christ Nurs*. 2010; 27(4):318-21. [DOI:10.1097/CNJ.0b013e3181ed9f1a] [PMID]
- [18] Donelan K, Buerhaus P, DesRoches C, Dittus R, Dutwin D. Public perceptions of nursing careers: The influence of the media and nursing shortages. *Nurs Econ*. 2008; 26(3):143-65. <http://home.nwciowa.edu/publicdownload/Nursing%20Department/NUR310/Public%20Perception%20of%20Nursing%20Careers.pdf>
- [19] Kalisch BJ, Begeny S, Neumann S. The image of the nurse on the internet. *Nurs Outlook*. 2007; 55(4):182-8. [DOI:10.1016/j.outlook.2006.09.002] [PMID]
- [20] De Souza R. Nurses' views on the impact of mass media on the public perception of nursing and nurse-service user interactions. *J Res Nurs*. 2017; 22(8):597-8. [DOI:10.1177/1744987117736600]
- [21] Girvin J, Jackson D, Hutchinson M. Contemporary public perceptions of nursing: A systematic review and narrative synthesis of the international research evidence. *J Nurs Manag*. 2016; 24(8):994-1006. [DOI:10.1111/jonm.12413] [PMID]
- [22] Hoeve YT, Jansen G, Roodbol P. The nursing profession: Public image, self-concept and professional identity. A discussion paper. *J Adv Nurs*. 2014; 70(2):295-309. [DOI:10.1111/jan.12177] [PMID]
- [23] Ferri RS. Nurses and the media: The center for nursing advocacy [Internet]. 2006 [Updated 2006 March 16]. Available from: <https://www.truthaboutnursing.org/press/coverage/c/2006-03-richard-ferri.pdf>
- [24] Kress D, Godack CA, Berwanger TL, Davidson PM. The new script of nursing: Using social media and advances in communication to create a contemporary image of nursing. *Contemp Nurse*. 2018; 54(4-5):388-94. [DOI:10.1080/10376178.2018.1537720] [PMID]
- [25] Roberts DW, Vasquez E. Power: An application to the nursing image and advanced practice. *AACN Clin Issues*. 2004; 15(2):196-204. [DOI:10.1097/00044067-200404000-00004] [PMID]
- [26] Berman A, Snyder SJ, Kozier E, Erb GL, Levett-Jones T, Dwyer T, et al. Kozier & Erb's fundamentals of nursing Australian edition. Melbourne, VIC: Pearson Higher Education AU; 2014. https://books.google.com/books/about/Kozier_Erb_s_Fundamentals_of_Nursing_Aus.html?id=wMWaBQAAQBAJ

- [27] Farsi Z, Dehghan-Nayeri N, Negarandeh R, Broomand S. Nursing profession in Iran: An overview of opportunities and challenges. *Jpn J Nurs Sci*. 2010; 7(1):9-18. [DOI:10.1111/j.1742-7924.2010.00137.x] [PMID]
- [28] Kemmer LF, da Silva MJP. Nurses' visibility according to the perceptions of the communication professionals. *Rev Lat Am Enfermagem*. 2007; 15(2):191-8. [DOI:10.1590/S0104-11692007000200002] [PMID]
- [29] Roth JE, Coleman CL. Perceived and real barriers for men entering nursing: Implications for gender diversity. *J Cult Divers*. 2008; 15(3):148-52. <https://www.proquest.com/openview/d38fc24241b3d466250e8db2c7721213/1>
- [30] Liu Y. Nurses' work role in the context of gender and Chinese culture: An online forum study. *J Nurs Res*. 2010; 18(2):117-25. [DOI:10.1097/JNR.0b013e3181dda76a;] [PMID]
- [31] Brideson G, Willis E, Mayner L, Chamberlain DJ. Images of flight nursing in Australia: A study using institutional ethnography. *Nurs Health Sci*. 2016; 18(1):38-43. [DOI:10.1111/nhs.12225] [PMID]
- [32] Dahlborg-Lyckhage E, Pilhammar-Anderson E. Predominant discourses in Swedish nursing. *Policy Polit Nurs Pract*. 2009; 10(2):163-71. [DOI:10.1177/1527154409338493] [PMID]

This Page Intentionally Left Blank
